

Список використаних джерел:

1. Варакута О. М. Впровадження інновацій у вивчення курсу «Методика навчання географії у вищій школі». Подільський регіон: виклики XXI століття (географічні аспекти). Тернопіль: Крок, 2017. С. 230-237.
2. Золотарьова І.О. Застосування мобільного навчання в системі освіти. Системи обробки інформації, 2015. Вип. 4. С. 147-150.
3. Корнеєв В.П. Використання інформаційно-телекомунікаційних технологій. Шкільна географічна освіта: інформаційно-комунікативні технології у навчально-виховному процесі. Зб. наук. праць. К.: ДНВП «Картографія», 2008. С. 50-53.
4. Кравчук С. Що таке BYOD? URL: <http://thefuture.news/byod> (дата звернення 14.07.2022).
5. Мардаренко О.В. Інтерактивні комунікативні технології освіти: мобільне навчання як нова технологія в підвищенні мовної компетенції студентів немовних ВНЗ. Інформатика та математичні методи в моделюванні, 2013. Т. 3, № 3. С. 288-293.
6. Інститут передових технологій / Офіційний сайт. URL: <http://www.iat.kiev.ua> (дата звернення 20.08.2022).

Майка О.

магістрант II курсу

спеціальності 106 Географія

Науковий керівник – доц. Заставецький Т. Б.

ГЕОГРАФІЯ СВІТОВИХ ТУРИСТИЧНИХ ПОТОКІВ: СЬОГОДЕННЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ

Постановка проблеми. Важливою складовою зовнішньоекономічної діяльності багатьох країн у світі являється саме туристична галузь. Дана стаття присвячена аналізу міжнародних туристичних потоків у час пандемії, розкриття питань сутності, важливості сучасного стану та перспектив розвитку міжнародного туризму в умовах пандемії COVID-19 та війни у світі. Події останніх трьох років показали, що туризм є одним із найвразливіших видів бізнесу, який залежить від багатьох галузей економіки і водночас впливає на них.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами функціонування індустрії міжнародного туризму та прогнозуванням перспектив його відновлення у після пандемічний період займаються відомі зарубіжні вчені: К. Аппель, Д. Бельтекян, Т. Гертель, Ч. Джатгіно, Е. Мат'є, Е. Коронг, Б. Макдональд, Р. Макдугал, Е. Ортіс-Оспіна, Х. Річі, Л. Родес-Гірао, М. Розер, Дж. Хаселл, М. Цигас. Багато українських дослідників також аналізують тенденції розвитку індустрії туризму в умовах глобальної пандемії – З. Атаманчук, Н. Бабіна, Л. Гальків, А. Галицька, М. Домашенко, К. Дутка, В. Зайцева, Б. Казак, Н. Карпенко, О. Красовський,

Н. Логвин, Т. Макаренко, І. Смірнов, О. Тараненко, М. Троян, В. Школа та інші. Однак на сьогодні ще залишилися питання, які потребують подальшого дослідження та висвітлення

Метою статті є розкриття напрямків функціонування світових туристичних потоків в умовах глобальної пандемії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Науковці вже давно обговорюють «туристичну революцію» – справжній переворот в індустрії. Адже ріст кількості туристів у світі за останні десятиліття перевищує всі прогнози. Усього п'ятдесят років тому міжнародні подорожі здійснювали лише 25 мільйонів людей на всій планеті. З того часу кількість туристів збільшилася в понад 40 разів. Сьогодні подорожує 1 мільярд 230 мільйонів. Нині кожен шостий мешканець планети принаймні раз на рік виїжджає за кордон. Таким чином, із 7,5 мільярдів населення подорожують 1 мільярд 230 тисяч – кількість мандрівників майже дорівнює населенню Китаю. А у 2050-му році, за прогнозами Міжнародної організації туризму, подорожуватиме вже кожен четвертий. Туризм став важливим чинником загального поступу економіки будь-якої країни світу. Одні з них продовжують вдосконалювати традиційні туристичні послуги в головних туристичних регіонах, приваблюючи додаткові потоки відпочивальників, натомість інші потребують значних інвестиційних вкладень. Для всіх країн міжнародний туризм відіграє важливу роль у формуванні ВВП, активізації зовнішньоторговельного балансу, створює додаткові робочі місця, сприяє активному розвитку суміжних із ним галузей економіки. Як феномен глобального порядку туризм усе виразніше стає геополітичним явищем, про що свідчить великий обсяг міжнародних туристичних потоків, які перетнули межі суто економічної сфери. За даними Всесвітньої туристичної організації, сфера туризму генерує близько 5% світового ВВП, 30% світового експорту, туристична галузь (і пов'язані з нею сфери економіки) створюють кожне 12-те робоче місце у світі. Попри всі світові фінансові кризи та військові конфлікти в різних куточках світу, міжнародний туризм продовжує стабільно зростати щороку на 4%. Темпи росту туристичної галузі стабільніші за фінансовий ринок та вищі за виробництво. Подорожі стають доступнішими і за ціною, і за витратою часу. Розвиток авіасполучення дозволяє дістатися будь-якої точки земної кулі за дві доби. Зрештою, люди стали жити довше, а тому мають час подорожувати на пенсії.

Туристичні потоки виступають індикатором функціонування туристичного ринку, який вважається досить гнучким, оскільки швидко реагує як на зміни туристичного попиту та пропозиції, так і на

зміни середовища (політичні, соціальні, економічні, географічні, соціокультурні). Вони виступають лакмусовим індикатором цікавості до певної туристичної дестинації. Основна риса туристичної активності серед міжнародних туристів – зростання просторової мобільності населення та зростання відстаней, які долаються з метою туристичного відвідування. В недалекому минулому ці фактори могли навіть зараховуватися до таких, що стримують туристичну активність. Тому, будучи одним з проявів глобалізації, формування туристичних потоків є необхідною оцінкою схильності населення до поїздок за кордон.

Таблиця 1

Кількість міжнародних туристичних прибуттів у 2010-2021 рр.
за регіонами (млн. осіб)

Регіони	2010	2015	2019	2020	2021
Світ загалом	957,2	1,206	1,464	400,0	415,0
Америка	151,8	194,1	219,3	69,9	89,1
Азія та Тихий океан	208,0	284,5	360,4	59,4	20,9
Європа	490,8	611,8	746,1	235,7	279,8
Близький та Середній Схід	56,1	61,8	69,9	19,0	14,5
Африка	50,5	54,4	68,5	19,9	17,9

На 2020 р. прогнози експертів щодо темпів і динаміки розвитку міжнародного туризму були досить оптимістичними й налаштованими на його бурхливий розвиток упродовж наступних кількох років, зокрема очікувалося зростання кількості міжнародних подорожей у 2020 р. до 900 млн осіб, а в 2022 р. прогнозувалося 937 млн осіб. Однак пандемія COVID-19 внесла свої корективи у ці прогнози й плани, абсолютно змінивши розвиток цієї галузі назавжди. У 2019-2020 рр. індустрія туризму по всьому світу зіткнулася з серйозним викликом у своєму розвитку – важкою кризою, пов'язаною зі стрімким поширенням COVID-2019. Закрилися кордони багатьох країн, зупинилося авіаційне та залізничне сполучення, у багатьох містах було введено режим загальної самоізоляції. Практично однотайно зазначають експерти, такої кризи у туризмі не спостерігалося з часів Другої світової війни. Згідно з дослідженням Всесвітньої ради з туризму та подорожей (WTTC), проведеному навесні 2020 року, пандемія коронавірусу щодня стала скорочувати до мільйона робочих місць у світовому туризмі. Втім в кінці 2021 на початку 2022 року намітилась тенденція на відновлення цієї галузі. До пандемії COVID-19 темпи зростання глобального сектору подорожей і туризму випереджали зростання глобальної економіки протягом дев'яти років

поспіть. Після нищівного падіння внеску сектора в світову економіку на 50,4%, подорожі та туризм відновилися на 21,7% у 2021 році. Для порівняння, світова економіка відновилася на 6,7%. Подорожі та темпи відновлення туризму сповільнилися через поширення варіанту Omicron у другій половині 2021 року, що змусило уряди відновити обмеження на міжнародні поїздки. ВВП подорожей і туризму впав на 50,4% (4855 мільярдів доларів США) у 2020 році проти загального падіння економіки на 3,3% ВВП подорожей і туризму зріс на 21,7% (1038 мільярдів доларів США) у 2021 році проти загального зростання економіки на 5,8%. Глобальний туризм – це величезна економіка. Близько 10% глобального ВВП припадає на туризм. Для порівняння: сільське господарство становить 4% глобального ВВП, промисловість – трохи більше 30%.

Характеристики туристичних потоків за останні роки продемонстрували різні рівні зростання. Наприклад, Таїланд, Сінгапур і Греція дуже поклалися на міжнародних відвідувачів у 2019 році, але їх відновлення у 2021 році сильно відрізнялося. Внесок подорожей і туризму Таїланду у ВВП був більшим ніж на 70% нижче рівня 2019 року, тоді як грецький сектор був лише приблизно на 30% нижче рівня до пандемії. Ця різниця у темпах відновлення підкреслює вплив міжнародних обмежень на подорожі, які були більш обмежувальними в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, оскільки уряди вжили більш суворих заходів для контролю над сплеском різних варіантів. З тривалими обмеженнями на подорожі, які були часто надто складні для повного розуміння, міжнародні подорожі залишалися мовчазними, і, таким чином, відродження витрат від внутрішніх туристів стали рушійною силою відновлення в усьому світі. Географія (рух) світових туристичних потоків змінює також і політичну мапу світу. Регіони, які отримують найбільше прибутку від туристичного бізнесу, швидко починають відчувати себе обраними, кращими за інші регіони країни. Актуальною ілюстрацією може бути Каталонія і її прагнення незалежності від Іспанії.

Протилежна ситуація з регіонами, де відбуваються військові дії чи терористичні атаки. Регіони, де триває війна, зрозуміло, ніколи не будуть туристичними. Це проблема України з 24.02.2022, країн Близького Сходу. Тероризм також впливає на туристичну привабливість регіону. В Єгипті побільшало терактів, туризм, відповідно, занепадає. Сирія, Ірак – усе це країни, охоплені війною, де не може бути туристів, хоча там є багато культурних пам'яток, які були б цікаві подорожувальникам.

За останніми даними Всесвітньої туристичної організації

(UNWTO), світовий туризм пережив найгірший рік, коли кількість міжнародних туристів зменшилася на 74%. Пункти призначення у всьому світі прийняли на 1 млрд менше міжнародних прибутків у 2020 р., ніж у попередньому році, через безпрецедентне падіння попиту та поширені обмеження на поїздки. Ураховуючи дані барометру Всесвітньої туристичної організації, через пандемію COVID-19 відбулося безпрецедентне скорочення обсягів міжнародних поїздок, що суттєво позначилося на валютних надходженнях і експортних доходах країн. Так, за оцінками експертів, утрати в експортних доходах країн становлять близько 1,3 трлн дол., тільки у США відбулося скорочення доходів в 11 разів, що за обсягами перевищує втрати під час світової економічної кризи 2009 р. Криза у сфері міжнародного туризму, яка зумовлена пандемією COVID-19, поставила під загрозу від 100 до 120 млн робочих місць в індустрії туризму та суміжних галузях, більшість з яких – на малих і середніх підприємствах. Обсяги коштів, недоотриманих до державних бюджетів у вигляді несплачених податкових та інших платежів, важко навіть спрогнозувати. За перші вісім місяців 2020 р. через пандемію коронавірусу прибуток міжнародного туризму впав на 730 млрд дол., це у вісім разів більше, ніж показники часів глобальної кризи 2009 р. Нині туризм виступає одним із секторів всесвітньої економіки, котрий найбільше постраждав у зв'язку з уведенням обмежень на пересування. Так, станом на 20 квітня 2020 р. через пандемію COVID-19 100% усіх міжнародних дестинацій увели обмеження на в'їзд. Опубліковані сценарії розвитку індустрії міжнародного туризму прогнозують зниження чисельності міжнародних туристичних прибуттів до 78% у 2021 р., однак даний показник напряму залежатиме від швидкості поширення вірусу, тривалості діючих обмежень на пересування й закриття кордонів. Уряди більшості країн миттєво відреагували на гостру необхідність мінімізувати економічні наслідки пандемії COVID-19. Серед розроблених сценаріїв запобігання негативному впливу пандемії на економічну ситуацію в країні використовували два підходи: перший спрямований на забезпечення доступних кредитних ліній для бізнесу, а другий повинен спрацювати на відтермінування сплати боргових і податкових зобов'язань.

Перспективи подальшого розвитку туризму справедливо пов'язуються нині не тільки з демографічними та технологічними змінами (хоча такий підхід є домінуючим), а й з глобальними політичними змінами й очікуваними тенденціями розвитку світового геопростору, що надзвичайно потужно впливають на туризм. Щодо

теперішньої ситуації розвитку міжнародного туризму, то на сьогоднішній день він підлягає значним ризикам, які спричинені глобальним політичним становищем. Разом із тим розвиток європейського туристичного ринку в період з 2000 до 2020 років йшов у позитивному напрямі (за винятком короткотривалого спаду через світову економічну кризу), що підтверджує відому тезу про невисоку, але стійку динаміку зростання зазначеного сектору. Якщо як критерій зростання ринку взяти ряд індикаторів, за якими веде щомісячне спостереження Євростат, і проаналізувати їх протягом двох десятирічних періодів, розділених кризами 2009 і 2020 років, то ця динаміка дійсно буде характеризуватись відносною стабільністю.

Криза 2020 року стала найсильнішим ударом по європейському туристичному ринку за всю його історію. Загалом, оцінки UNWTO, щодо спаду у Європі міжнародних поїздок у 2020 році порівняно з 2019 роком понад 65% виправдалися. Варто зазначити, що остаточний результат вказаної динаміки залежить від сценарію завершення пандемії, тривалості карантинних заходів, характеру урядової підтримки галузі, можливостей самих туристичних компаній протистояти кризі. Глибина спаду також визначатиметься ступенем залежності тієї чи іншої країни від міжнародного туризму і швидкістю переорієнтації туристських потоків на внутрішній ринок. До прикладу, у 2019 році країни Карибського басейну були найбільш залежним регіоном від подорожі та туризму, оскільки цей сектор створив майже 14% загального економічного виробництва та 15,2% усіх робочих місць у 2020 р. З точки зору загального внеску в загальний ВВП економіки, подорожі та туризм Азіатсько-Тихоокеанського регіону зазнали найрізкішого падіння 58,8%, а потім країни Карибського басейну з 53,2%. З точки зору загальної кількості робочих місць, які підтримує подорожі та туризм, Північна Америка стала свідком найбільшого падіння на 34,7%. У 2021 році Карибський басейн мав найсильніше відновлення для подорожей і туризму і внесок у ВВП і робочі місця, в той час як Азіатсько-Тихоокеанський регіон і регіони Близького Сходу мали найслабше відновлення та внесок сектору у ВВП.

У відповідь на значні виклики, пов'язані з COVID-19 і прискоренням цифрових технологій, WTTC зосередив свою увагу на діяльність у галузі подорожей та мобільності щодо розробки цифрових рішень для безпечного відродження міжнародних подорожей, публікація двох звітів, з рекомендаціями та порадами щодо найкращої практики для урядів.

Країни світу сильно постраждали від пандемії, причому 2020 рік і

перша половина 2021 року характеризуються тривалими періодами карантину та суворими обмеженнями на подорожі. У той час як у 2020 році було втрачено 62 мільйони робочих місць у сфері подорожей і туризму, проактивні дії деяких урядів у всьому світі дозволили цьому сектору зберегти мільйони робочих місць і засобів до існування, піддаються ризику через схеми утримання. Для забезпечення того, щоб дефіцит не залишався проблемою в довгостроковій перспективі, для компаній і урядів буде важливо впроваджувати та підтримувати політику, яка сприяє мобільності робочої сили, сприяє гнучкій та дистанційній роботі, забезпечує гідну роботу та забезпечує мережі соціального захисту, підвищення кваліфікації та перепідготовки робочої сили, сприяння освіти та університету та зміцнення співпраці, одночасно використовуючи технологічні та цифрові рішення.

COVID-19 змінив спосіб нашого життя, роботи та подорожей, а також змінив вимоги, очікування та уподобання мандрівників у процес. Саме в цьому контексті Trip.com Group і WTTC співпрацюють, щоб дослідити тенденції, що формують відновлення. Спільно у звіті розглянуто, які тенденції можуть бути короткочасними, а які можуть зберігатися в довгостроковій перспективі, а також поділившись деякими способами реакції зацікавлених сторін.

У 2021 році тенденції бронювання продемонстрували відновлення внутрішніх справ, оскільки поточні обмеження змушують споживачів шукати подорожі досвіду для вивчення в межах місць призначення, які вони називають домом. Концепція перебування набула нового характеру що означає в цю епоху, оскільки споживачі створюють робочі місця та все частіше залишаються довше в пунктах призначення, враховуючи нормалізацію віддаленої роботи. Хоча триваючі обмеження обмежують міжнародні поїздки, бажання мандрувати залишається. Хоча внутрішні подорожі мають бути ключовим фактором відновлення на сьогоднішній день і залишаються важливими, повне відновлення світової економіки вимагатиме повної віддачі міжнародних подорожей.

Після періоду карантину та ізоляції мандрівники віддають перевагу подорожам до менш людних і навіть незнайомих місць. Дійсно, зріс інтерес до вивчення вторинних напрямків і природи. Протягом цього періоду, мандрівники стали більш відданими екологічності, що, у свою чергу, впливає на їхній вибір подорожей. Блокування також пролило яскраве світло на оздоровлення та загальний стан здоров'я, спонукаючи більше споживачів шукати подальших оздоровчих

вражень. Від внутрішніх подорожей, які сприяють відновленню та молодих поколінь, які першими знову подорожують, до підвищеного попиту довші терміни перебування, безкоштовне скасування та посилені заходів щодо охорони здоров'я та гігієни, споживачі чітко вказали свої переваги, через бронювання, запити та опитування.

Ділові поїздки є каталізатором зростання, оскільки вони є невід'ємною частиною відносин, інвестицій, ланцюгів постачання та логістики, які підтримують міжнародні торгові потоки. У країнах з економікою, що розвивається, ділові поїздки часто відіграють провідну роль у зростанні ширшого сектора подорожей і туризму, створюючи інфраструктуру та робочі місця, необхідні для транспортування, розміщення, послуг, які туристи та економіка загалом можуть використати з часом. У 2019 році було витрачено майже 1,3 трильйона доларів США на ділові подорожі по світу; 21% від загальних витрат на подорожі та туризм. Ділові поїздки постраждали від COVID-19 непропорційно: у 2020 році витрати скоротилися на 56,2%. Незважаючи на виклики за останні два роки сектор адаптується та відновлюється. У 2021 році почалося відновлення сегмента зі зростанням досягнувши 30,9% порівняно з 2020 роком. З прогнозами, які вказують на подальше зростання на 41,1% цього року та середньорічне зростання 5,5% між 2022 і 2032 роками, ділові подорожі залишаються важливою частиною туристичної екосистеми.

Дійсно, цінність особистих зустрічей не можна недооцінювати, і вони ніколи не будуть повністю замінені онлайн зустрічами. Крім того, МІСЕ-туризм має потенціал для залучення великої кількості відвідувачів з високими витратами до місця призначення, таким чином значно збільшити доходи від туризму. Це також може продовжити туристичний сезон, водночас сприяючи синергії ідей і зростанню продаж бізнесу. Крім того, сплеск «робочих відпусток», завдяки дистанційній та гнучкій роботі, відкриває нові можливості та напрямки. Однак важливо зазначити, що відновлення, ймовірно, буде відрізнятися залежно від сегмента подорожей, бізнес-сектору та країни. Ділова поїздка може повернутися швидше в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, ніж на багатьох європейських і американських ринках, причому відновлення, можливо, відбуватиметься поетапно залежно від домінуючих галузей промисловості. Враховуючи структуру витрат за останні роки, такі галузі, як виробництво, фармацевтика, будівництво першими прийняли повернення до ділових поїздок. З огляду на те, що ділові подорожі є життєво важливими для багатьох секторів світової

економіки, важливо, щоб усі зацікавлені сторони об'єднали зусилля, щоб знайти рішення, які сприяють його відновленню.

У ситуації що склалася, важко точно спрогнозувати подальший розвиток туристичної галузі, проте, аналізуючи результати досліджень найбільших світових онлайн-платформ, інформаційних агентств, що спеціалізуються на індустрії подорожей та європейських постачальників передових інформаційних технологій, вдалося виявити спільні передбачувані траєкторії розвитку туристичної галузі на найближчі декілька років. В основу проведеного аналізу було взято масштабне дослідження, проведене компанією Booking.com (онлайн-платформа у сфері туризму), в якому взяли участь 24 000 мандрівників із 31 країни. Отримані результати компанія підкріпила власними даними та висновками за останні 25 років, спрогнозувавши зміну уявлень про подорожі на найближчий період. Окрім цього важливим інформативним джерелом стали дослідження інформаційного агентства Skift, що спеціалізується на індустрії подорожей та європейського постачальника передових інформаційних технологій Amadeus, за допомогою яких більше 1,6 млрд мандрівників щорічно отримують доступ до послуг туристичних агенцій, авіакомпаній, готелів та інших тревел-постачальників. Проведена аналітична робота уможливила систематизацію найбільш ймовірних змін, які очікує туристичну галузь у найближчі роки за даними світових онлайн-платформ та інформаційних агентств.

Підсумовуючи вищезазначене, можна впевнено стверджувати, що пандемія COVID-19 завдала непоправних утрат індустрії міжнародного туризму та досить негативно позначилася на економіках багатьох країн світу на тлі глобальної фінансової рецесії, спричинивши суттєве скорочення обсягів міжнародних прибутків і валютних надходжень, позначилася на платіжних балансах, рівні безробіття й доходах населення. Після завершення затяжної кризи, пов'язаної з пандемією COVID-19, пропонується спрямувати зусилля урядів і міжнародних організацій на укріплення туристичного попиту на міжнародній арені з урахуванням глобальних змін у туристичних продуктах та потребах споживачів. Найбільш ймовірні зміни, які очікують туристичну галузь у найближчі роки за даними світових онлайн-платформ та інформаційних агентств наведено у табл. 2.

Як видно з аналітичної таблиці, найбільш ймовірними очікуваннями є наступні: зростання цінності та попиту на подорожі, зокрема далекі (впливає з пунктів 1 та 2); активний розвиток екотуризму, підтримка місцевих спільнот, зростання ролі недалеких подорожей, сільського та природного туризму.

Таблиця 2

Найбільш ймовірні зміни, які очікують туристичну галузь у найближчі роки за даними світових онлайн-платформ та інформаційних агентств

№	BOOKING.COM	AMADEUS	SKIFT
1.	подорожі як метод турботи про себе, відновлення балансу, розділення роботи та відпочинку	нові джерела натхнення для подорожей	зростання цінності та значущості подорожей
2.	більше задоволення у поїздках	прагнення «насолоджуватися моментом»	подорожі на далекі відстані стануть довгими
3.	бажання підтримувати місцеві спільноти	активний екотуризм	недалекі подорожі, сільський та природний туризм, найближчі культурні пам'ятки
4.	розширення кола спілкування мандрівниками	повернення ділових поїздок бізнес-андрівки;	відпустка у компанії друзів
5.	імпровізація – важлива частина подорожей; гнучкість – важлива умова туристичної галузі	інтерес до високо-технологічних варіантів подорожей	поділ між різними напрямками бізнесу ставатиме дедалі умовнішим; абонемент на подорожі; круїзні компанії розвиватимуть свої острови; зміни на ринку створюватимуть нові можливості

Сфера туризму сильно постраждала внаслідок російсько-української війни як в Україні, так і за кордоном. Експерти прогнозують, що найбільше війна вплине на туризм на Близькому Сході, у Туреччині, Німеччині та Греції. Такі наслідки перш за все випливають не з політичних причин, а через зростання цін на природні ресурси, такі як газ і нафта, водночас і ціни на туристичні послуги також підвищуються. Війна торкнулася сфери туризму, яка тільки починала набирати обертів після двох років протипандемічних обмежень, ще до 24 лютого 2022р. Першим поштовхом стала відмова західних перевізників від рейсів в Україну. Потім було занепокоєння, а згодом і заборона авіаційним перевізникам літати в українському небі. Чим довше затягнеться війна в Україні, тим більше страждатиме Європа. Такі прогнози засвідчують висновки Європейської

туристичної комісії (ЄТК). Вважається, що російська агресія не лише стала серйозною перешкодою для відновлення туристичної індустрії континенту після пандемії, а й спонукає туристів розглядати альтернативні напрямки інших країн. Мандрівники зі США, Канади, Китаю, Японії та Бразилії значно скоротять свою присутність на європейському континенті цього року, згідно з аналізом шести найперспективніших іноземних туристичних ринків для Європи. Основними причинами є небезпека та подорожчання житла.

Висновки. Отже, останні три роки змінили погляд практично на всі аспекти життя загалом, і туристичну сферу зокрема. Правила та вимоги безпеки, що постійно змінюються, стали новою нормою та вимогою сучасності. Людство опинилося у ситуації, коли збільшується потреба у новітніх технологіях, що у свою чергу, спонукає до критичного аналізу впливу людини на екологію. Саме останніми десятиріччями актуалізувалося питання щодо готовності до захисту соціальної справедливості, навколишнього середовища – тобто світу у якому перебуває сучасна людина 24/7. Дійсно, за таких умов, світ став по-домашньому маленьким та водночас безмежно великим. Особливим викликом для усіх сфер життя стала загроза COVID-19, яка ще не минула, проте спонукає дивитися у майбутнє з вірою та оптимізмом. У зв'язку із цим особливої актуальності набула потреба в аналізі очікувань мандрівників, що безпосередньо визначає вектори розвитку туристичних компаній. Проведений аналіз довів, що саме внутрішній туризм у самодіяльній чи організованій формі має виступити і реаніматором, і драйвером для туристичного сектора економіки. Щоправда, це буде більш імовірним у тих країнах, де є сприятливі природні умови та відповідна інфраструктура (варто зазначити, що у більшості європейських країн вказані фактори присутні). За умов, що склалися, туристична сфера стала більш гнучкою, креативнішою, у певному сенсі «іншою», що стало важливим складником майбутнього розвитку і аж ніяк занепаду.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації. UNWTO. URL: <https://www.unwto.org> (2021).
2. Рігерт Б., Шейко Ю. Туризм у ЄС під час пандемії: більше запитань, ніж відповідей. DW. URL: <https://www.dw.com/uk/туризм-у-єс-під-час-пандемії-більше-запитань-ніжвідповідей/a-53290487>.
3. Eugenio-Martin J. & Campos Soria J. "Economic crisis and tourism expenditure cutback decision. *Annals of Tourism Research*. Vol. 44. January 2014. pp. 53-73.
7. Garau-Vadell J., Taño D., Armas R.J. Economic crisis and residents' perception of the impacts of tourism in mass tourism destinations. *Journal of Destination Marketing & Management*. Vol. 7, March 2018. pp. 68-75.
8. Кноема. – URL: <https://knoema.ru/atlas> (дата звернення: 17.01.2022).

9. Kock F., Norfelt A., Josiassen A., Assaf A., Tsionas E. Understanding the COVID-19 tourist psyche: The Evolutionary Tourism Paradigm. *Annals of Tourism Research*. November 2020. Vol. 85. Article 103053.
10. Koens K., Postma A., Papp B. Is overtourism overused? Understanding the impact of tourism in a city context. *Sustainability*. 2018. Vol. 10. No 12. pp. 1-15.
11. Mihalic T. Conceptualising overtourism: A sustainability approach. *Annals of Tourism Research*. Vol. 84. September 2020. Article 103025.
12. Novelli M., Gussing Burgess L., Jones A., Ritchie B.W. 'No Ebola...still doomed' – The Ebola-induced tourism crisis. *Annals of Tourism Research*. Vol. 70. May 2018. pp. 76-87.
13. Pasquinelli C., Trunfio M. Reframing urban overtourism through the Smart-City Lens. *Cities*. Vol. 102. July 2020. Article 102729.
14. Sigala M. Tourism and COVID-19: Impacts and implications for advancing and resetting industry and research. *Journal of Business Research*. Vol. 117. September 2020. pp. 312-321. 2020.
15. The Airbnb Invasion of Barcelona. – URL: <http://www.newyorker.com/magazine/2019/04/29/the-airbnb-invasion-of-barcelona> (дата звернення: 17.01.2022).
16. The travel & tourism competitiveness report 2019: Travel and Tourism at a Tipping Point. – URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TTCR_2019.pdf (дата звернення: 17.01.2022).
17. Ugur N.G. & Akbiyik A. Impacts of COVID-19 on global tourism industry: A cross-regional comparison. *Tourism management perspectives*. September 2020. Vol. 36. Article 100744.
18. Yang Y., Zhang H., Chen X. Coronavirus pandemic and tourism: Dynamic stochastic general equilibrium modeling of infectious disease outbreak, *Annals of Tourism Research*. March 2020. Article 102913.

Михаліна Б.

магістрантка II курсу

спеціальності 014 Середня освіта (Географія)

Науковий керівник – доц. Гавришюк Б. Б.

РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ В МЕЖАХ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО РЕГІОНУ

В багатьох сучасних дослідженнях наявність етнічного розмаїття у межах певних держав часто вважаються джерелом напруги та конфліктів. Різні трактування минулого або шляху майбутнього розвитку країни представниками відмінних етнонаціональних спільнот сприймається як таке, що веде виключно до непорозумінь чи безпідставних вимог до титульного етносу тощо. Проте така думка стереотипна. Адже існування та виокремлення, наприклад, об'єднувачих етнополітичних процесів, яким притаманні сили доцентрового спрямування, дає змогу стверджувати про наявність конструктивного потенціалу етнокультурного фактора. Цієї думки дотримується і М. Дністрянський: «У більшості випадків етнополітичні процеси стали джерелом конструктивного